

ТЕРНОПІЛЬ

Стародавнє галицьке містечко, яке називали «квітучою столицею Поділля», розташоване на р. Серет (ліва притока Дністра). Він приваблює туристів пам'ятками історії культури.

Тернопіль розпочинає своє існування як фортеця, що мала боронити Поділля від нападів татар. Вперше згадується у 1540 р., як власність великого коронного гетьмана Яна Тарнавського. В центрі міста милує око старовинний храм оригінальної архітектури — церква Різдва Христового, або, як її ще називають, Середня. Вона належить до найдавніших споруд Тернополя і знаходиться біля колишніх міських валів, неподалік Кам'янецької брами. У літопис міста яскраву сторінку вписали Іван Франко, Соломія Крушельницька, Лесь Курбас та інші.

ЗБАРАЖ

Збараж вперше згадується в літописах з 1211 р., але задовго до цього міста на р. Гнізна було одним з найбільш укріплених удільних центрів Галицько-Волинського князівства. Відомо, що в XIII ст. місто належало польському королю Лешку Білому (до 1219 р.).

Трохи осторонь від центру міста, на так званий Замковій горі знаходиться замок князів Збараських, побудований у 1626-1631рр., за проектом італійського архітектора Вінченсо Скамощі у вигляді квадратного двору, утвореного замкнутою лінією укріплень та казематів з чотирма бастіонами по кутах. Палац майже квадратний з прибудованими двома боковими флігелями. Головний вхід у будівлі підкреслюється балконом на кам'яних консолях. В'їзна вежа розташована на одній осі з парадним входом до палацу, замок відповідає стилю Ренесансу.

Римо-католицький костіол і монастир ордену Бернардинів — окраса міста, його видно вже здалеку. Святиною міста за часом будівництва є церква Спасу, збудована на вершині Чернечої гори у 1600 р., на стіні церкви з часу будівництва знаходиться сонячний годинник.

Невід'ємною прикрасою міста є гори Медобори (залишки коралового рифу) з печерами, гротами, скелями. В одній з таких печер — печері Довбуша, можна побачити скам'янілі рештки молюсків і коралів неогенового періоду.

УЖГОРОД

Одне із найдревніших міст України, яке нещодавно відсвяткувало своє 1100-річчя.

Ужгород — обласний центр Закарпатської області. Назва міста має свої версії щодо походження: місто-город над рікою Уж. Староболгарські слова «уголь», як вугілля, та «угол», як кут, а також від слова «узок», як вузький, маючи на увазі вузьку долину річки Уж, або від турецьких слів «унг», «онг», в перекладі «правий».

Надзвичайно привабливе і різноманітне архітектурне обличчя Ужгорода. І хоча замок, храми, адміністративні і житлові споруди належать різним епохам і архітектурним стилям, місто завжди виступало неповторним ансамблем, який поєднав сиву давнину і сьогодення.

З давніх-давен це місто, багате національними і культурними традиціями, було своєрідним містком єднання Північної і Південної, Східної і Західної Європи.

На території м. Ужгород є чимало унікальних парків — пам'яток: Лаудона, Підзамковий, які існували в середні віки, а їх виникнення пов'язане з феодалами Плотені, Другети, що сприяли появі парків, завозячи з усіх куточків світу різні екзотичні рослини.

МУКАЧЕВО

Один з найбільш цікавих районів за своєю історичною специфікою. Цікаво знати, що біля Мукачеве знаходився кельтський металургійний центр (другий за величиною у Європі), опідум-городище Галіш-Ловачка. Тут робилися монети, знайдено близько тисячі інструментів, майстерні (ювелірні, кузні), ножиці для стрижки овець, оковки гірських човнів, коси, зернотерки, мечі, млинки, наковальні, щити, фібули, срібні монети. Саме звідси виходили у свої бойові походи різні кельти, яких боялися самі римляни. Але все це закінчилося з приходом диких даків, які розгромили всі поселення кельтських племен на території краю.

Увагу туристів приваблює Мукачівський жіночий православний монастир, в якому була створена величезна бібліотека, та Мукачівський замок, побудований на Замковій горі у IX-X ст.

Напевно, не всі знають, що саме біля міста Мукачеве, на горі Красна Горка, знаходиться найпівнічніша місцевість у світі, де вирощують чай.

РАХІВ

Місто знаходиться на висоті 430 метрів над рівнем моря в самому центрі мальовничих гір — Карпат. Має автомобільне, та залізничне сполучення з найбільшими містами західної України (Львів, Івано-Франківськ, Ужгород).

Рахів (назва від слів «рахувати», або ж «земля господаря Раха») належить до найбільш грозових міст України, тут припадає до 43 грозових днів на рік. До того ж Рахів — найвисокогірніше місто України, його висота над рівнем моря 820 метрів. У цьому місті найбільший перепад висот між найнижчою (400 м) і найвищою (900 м) вулицями. Тут проходить найвисокогірніша транспортна магістраль України — автоса по Яблунецькому перевалу на висоті 931 м. Саме в Рахівському районі поблизу села Ділове географічно визначено центр Європи.

ЧЕРНІВЦІ

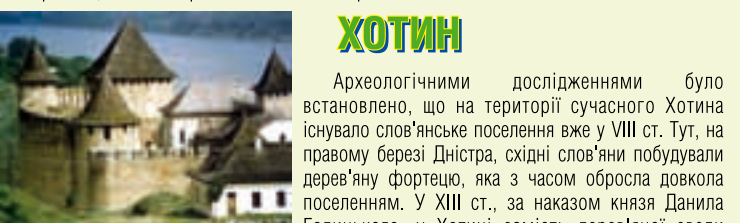
Столиця Буковини — старовинне місто, розташоване в мальовничому передгір'ї Карпатських гір, на березі річки Прут. Карпатська красуня, Країна букових лісів, «східна Швейцарія» — саме так називають Буковину. Своєрідна дерев'яна архітектура, мальовничі гірські ландшафти, тісне сплетіння різних культур — все це створює неповторний колорит прекрасного Буковинського краю.

Перша згадка про місто відноситься до 1408 р. Мешканці гордяться місцевим історичним музеєм, музеєм мистецтва, народним музеєм, меморіальним музеєм Ольги Кобилянської і Юрія Федьковича, драматичним і дитячим театром, Палацом культури. У Чернівцях народилося багато відомих діячів: Володимир Івасюк і Павло Целян, Сидор Воробкевич і Хаїм Меламуда. У 1905 році у Чернівцях також народився Нобелівський лауреат Ервін Чаргаф.

Чернівці — відомий освітній центр, оскільки до числа вищих навчальних закладів входить Чернівецький державний університет, який є одним із найстаріших у Європі, Буковинська державна медична академія, Фінансово-економічний інститут, філії Харківського технічного університету і Київського торговельно-економічного інституту.

Вижниця зана знана художніми народними промислами (вишивання, виготовлення килимів, обробка деревини, писанкарство). До подальшого розвитку цих промислів спонукає і існуючий в районі Вижницький коледж прикладного мистецтва — Буковинський осередок спілки майстрів народної творчості. На території району можна знайти також кілька цінних археологічних, архітектурних та культурних об'єктів.

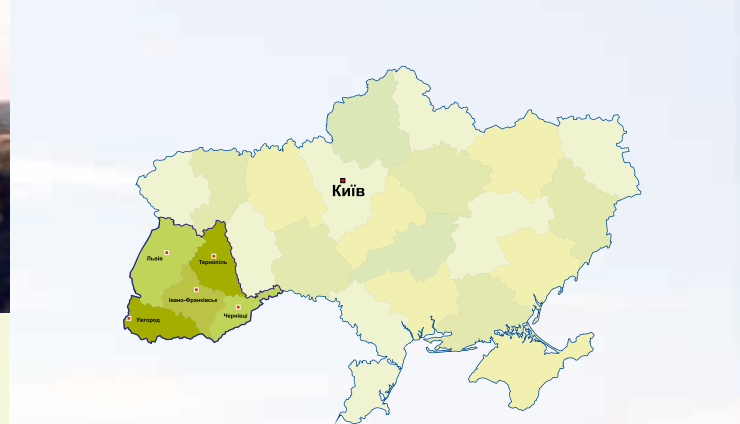
Найбільшим місцевим центром зосередження пам'яток історії та культури вважається м. Вижниця, яке є, по суті, воротами у НПП «Вижницький». Місто вперше згадується у молдавському літописі за 1501 рік. Розташована біля підніжжя Карпат, Вижниця здавна розвивалася як торгове поселення, тісно пов'язане з гірськими і низинними районами Буковини, славилася хорошими ярмарковими традиціями. Наприкінці XVIII ст., з початком розвитку лісової промисловості Вижниця стає важливим пунктом торгівлі лісом. По Черемошу і Пруту будівельний ліс і дрова сплавлялися до Чернівців, а звідти через Бояни — на Бесарабію і Поділля.

ХОТИН

Археологічними дослідженнями було встановлено, що на території сучасного Хотина існувало слов'янське поселення вже у VIII ст. Тут, на правому березі Дністра, східні слов'яни побудували дерев'яну фортецю, яка з часом обросла довкола поселенням. У XIII ст., за наказом князя Данила Галицького, у Хотині замість дерев'яної звели кам'яну фортецю, що на своєму віку неодноразово реконструювалась і розширювалась, руйнувалась завойовниками і знову відбудовувалась. Стіни фортеці були свідками багатьох історичних подій та різних баталій. Замок-фортеця — це найбагатіша історична і архітектурна пам'ятка Хотинщини.

В північній частині Хотина можна відвідати найдавнішу пам'ятку архітектури — Свято-Миколаївську церкву, яка належить до рідкісних в українській спадщині храмів, що своїм походженням сягають традиції Афонського центру християнських монастирів. Чудова панорама буковинського села відкривається з Недобойської гори, на якій розташовані вітряки, збудовані в XIV ст.

Рада з туризму Карпатського регіону
вул. Грушевського, 21,
м. Івано-Франківськ
тел. (0342) 551856
e-mail: ctb@trade.gov.if.ua
www.tourism-carpathian.com.ua

Регіональний туристично-інформаційний центр

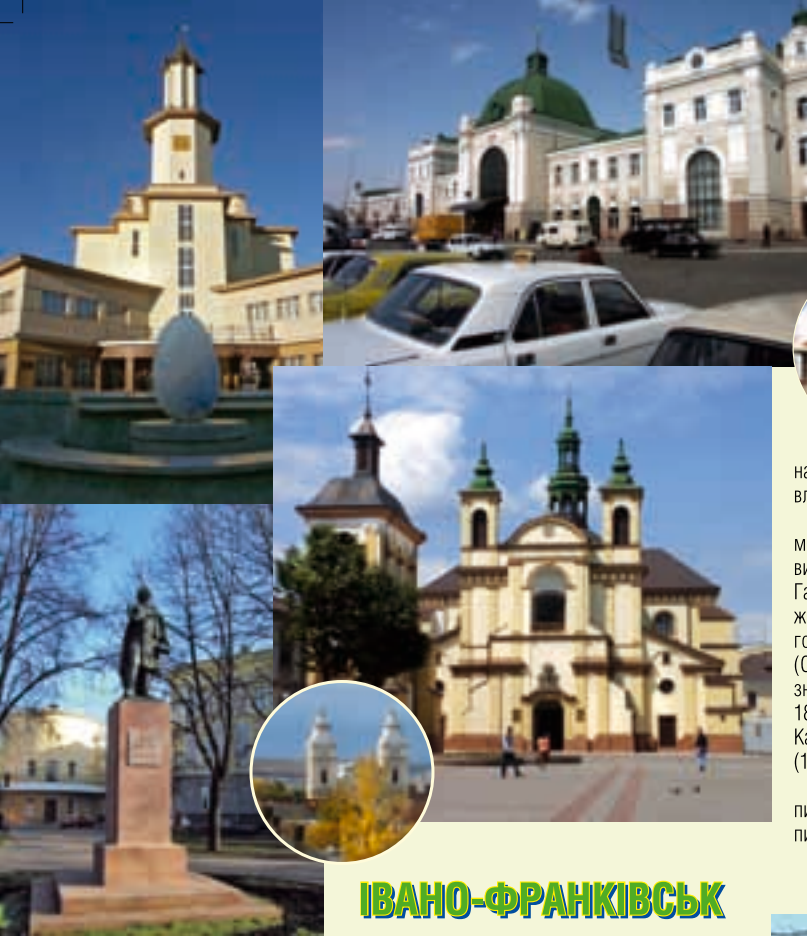
вул. Галицька, 4а
м. Івано-Франківськ
тел. (0342) 502474
e-mail: ctb@trade.gov.if.ua
www.tourism-carpathian.com.ua

Видано за підтримки фонду «Євразія»

МІСТА
Карпатського
регіону

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

(Станіславів, або Станіслав, до 1962 р.) — королівське вільне місто, що розкинулося в межиріччі Надвірнянської і Солотвинської Бистриць, у передгір'ї мальовничих Карпат, неподалік древнього Галича — столиці Галицько-Волинського князівства. В 1662 р. місто отримало Магдебурзьке право. Воно було засноване на місці села Заболоття як фортеця для захисту від набігів кримських татар та опорний пункт польських магнатів Потоцьких у Галицькій землі. Тут проходив центральний торговий шлях зі Львова до гирла Дунаю. У 1772 р. місто підпало під владу Австрії (з 1867 Австро-Угорщини). Станіславів починався з Ринкової площі й ратуші, які збереглися донині, хоч і видозмінені. У його подальшій розбудові відбилися ідеї Ренесансу про «ідеальне місто», що втілені у плануванні передмістя, його вулиць, храмів і кам'яниць.

КОЛОМІЯ — центр Покуття

Вважають, що місто було засноване антами у IV-V ст. н.е.; а назва міста походить від словосполучення «коло» та «миє», назви р. Коломийки, власного чоловічого імені Коломий.

Перша літописна згадка — літо-осінь 1241 р. в Галицько-Волинському літописі, місто фігурує як «дохodne сольне місто» князя Данила Галицького. В давнину місто виконувало функції торговельного і фортикаційного центру південно-східної окраїни Галицької Русі. Герб міста, що являв собою укороновану голову орла, відомий з 16 жовтня 1395 р., Магдебурзьке право — з жовтня 1405 р. В місті розташовано 12 головніших пам'яток архітектури місцевого та 1 державного значення: «Монастирок» (Спаська) церква 1587 р.; Двоярусна дзвіниця (XVIII ст.) — пам'ятка державного значення; Парафіяльний римо-католицький костюл св. Панни Марії, (1775 р., відбудова 1830-1895 рр.) — тепер — греко-католицька парафія св. свц. Йосафата Кунцевича; Кафедральний собор св. архістрати́га Михаїла Коломийсько-Чернівецької епархії УГКЦ (1855-1873 рр.); Гімназія (1875-1901 рр.).

Коломия також відома унікальним музеєм Писанки, в основі експозиції якого писанки зі всієї України, традиції та обряди, пов'язані з ними, це єдиний в Україні музей писанок. Архітектура його має форму пасхального яйця.

ГАЛИЧ — колиска Галицько-Волинського князівства

Мальовниче стародавнє місто, яке розкинулося на Крилоській горі, біля її підніжжя у межиріччі Лукви та Мозолевого потоку аж до Дністра. Вдале географічне розташування міста у поєднанні з штучним укріпленням полегшувало його захист. Ще й досі збереглися залишки п'яти рядів могутніх фортечних валів, що досягають висоти близько 25 м. Тепер тут і міститься філіал обласного краєзнавчого музею «Давній і Галич».

Найбільшого піднесення досяг Галич за Ярослава Осмомисла (1153-1187 рр.), оспіваного в «Слові о полку Ігоревім». Найвизначнішою архітектурною пам'яткою Галича був Успенський собор, збудований за князювання Ярослава Осмомисла у 1157 році, фундаменти якого досліджені археологами. У районі функціонує Національний заповідник «Давній Галич», на території якого знаходяться пам'ятки історії та культури стародавнього Галича та Галицько-Волинської держави XII ст.

БОЛЕХІВ

На порозі бойківського краю, на березі гірської річки Сукіль, притоки Свічі і Дністра розташувалося м. Болахів.

Перша письмова згадка про м. Болахів датується 1371 р., а в документах згадується як Болах Валашський. В 1603 р. місту було надано Магдебурзьке право. З 1772 р. воно входило до складу Австро-Угорщини, а з 1918 — до складу Польщі.

З історією Болахова тісно пов'язані імена видатних людей. До них насамперед належать Н. Кобринська (1855-1920 рр.) — відома українська письменниця і громадська діячка. У Болахові в 1884-1888 рр. бував І.Франко. В Болахові багато пам'яток історії, — храми Святої Параскеви (1891 р.), Святої Анни, Жон Мироносиць, римо-католицький костел Вознесіння природи та культури. Культіві споруди Матері Божої, солеварня (середини XIX ст.), міська ратуша (1863 р.), житлові будинки кінця XIX ст. по вул. Коновальця, унікальне урочище Бубнище («Карпатський Сфінкс»).

РОГАТИН — місто Роксолани

Одне з найдревніших поселень Західної Галичини. Перші письмові згадки про місто відносяться до XII ст. Магдебурзьке право місту Рогатину надано в 1415 р.

Про багате історичне минуле Рогатина свідчать пам'ятки архітектури, що збереглися до наших днів і вдало прикрашають центральний майдан міста: церква Різдва Пресвятої Богородиці XII-XIV ст., оборонні мори з брамою XII-XIV ст., Святодухівська церква XVII ст, костел в стилі ренесансу 1666 р. Іконостас Святодухівської церкви — перлина українського мистецтва XVII ст., створений у 1650 р., неодноразово ставав окрасою міжнародних виставок.

Цінною архітектурною пам'яткою міста є костел святого Миколая, побудований в готичному стилі і в стилі пізнього ренесансу. Центральний майдан міста названо в честь Роксолани, дочки пароха Святодухівської церкви Насті Лісовської, дружини турецького султана Сулеймана Пишного.

Гості м. Рогатина мають змогу оглянути одну з перлин дерев'яної архітектури Опілля — церкву Св. Духа (1598 р), яка найбільш відома величним іконостасом. Над ринковою площею міста домінують церква Різдва Пресвятої Богородиці та костюл Св. Миколая.

ЛЬВІВ — місто Лева

старовинне українське місто, один із найбільших культурних, економічних та транспортних центрів країни. Перша літописна згадка про нього датується 1256 р. Місто лежить у долині р. Полтва, притоки Бугу. Його заснував і назвав на честь свого сина Лева видатний державний діяч галицький король Данило Романович. У 1356 р. Львів отримав самоврядування, згідно з нормами Магдебурзького права. Місту Лева завжди належала особлива роль в історії українського народу: воно було духовним центром українців, визначним осередком їх суспільно-політичного, економічного, культурно-освітнього життя. Водночас на різних етапах свого розвитку Львів став яскравою сторінкою в історії польського, єврейського, німецького, вірменського народів. Місто займає перше місце в Україні за кількістю історико-архітектурних пам'яток. Воно завжди вирізнялося своєю неповторною красою, унікальними пам'ятками, різноманіттям архітектурних стилів. Центральна частина Львова внесена до списку світової спадщини ЮНЕСКО. У ній збереглася значна частина архітектурних пам'яток, датованих XIV — XVII ст., які складають цілісний архітектурний комплекс. Найвідомішими є кафедральний костюл Римо-Католицької церкви, ансамбль Успенської церкви, ансамбль церкви Св. Юра, Домініканський та Бернандинський костюли, церкви св. Миколи, Параскеви П'ятниці та багато інших споруд.

У сучасному місті знаходяться велика кількість музеїв, декілька театрів, картинна галерея та органий зал. Найвідоміші з них — Національний музей, музей-заповідник «Личаківський цвинтар», Львівський історичний музей, Львівська державна картина галерея, музей народної архітектури та побуту України, близько десяти професійних та самодіяльних театрів. Найбільш знаними є Львівський державний академічний театр опери та балету ім. Івана Франка, Львівський драматичний театр ім. М. Заньковецької, духовний театр «Воскресіння».

Також славилися місто Лева своїми парками. Стрийський парк — окраса міста, пам'ятка садово-паркового мистецтва національного значення, закладена у 1880-1890 рр., та 10 парків — пам'яток місцевого значення: парк Високий Замок, парк ім Б. Хмельницького, парк Залізна Вода та ін.

ЖОВКВА

Місто починає свій родовід з древньоруського поселення Винники неподалік древнього міста Шекотів (Шекотин, тепер село Глинсько Жовківського району), яке згадувалося у Галицько-Волинському літописі у 1242 році.

Жовківщина багата пам'ятками історії, архітектури та культури. За кількістю пам'яток вона займає друге місце в області після Львова. Центр м. Жовки перетворений у державний історико-архітектурний заповідник і має великий інтерес для туристів та гостей міста.

Всього у районі: археологічних пам'яток — 27, пам'яток архітектури — 49, історичних — 82. Серед Жовківських пам'яток найбільш видатними є ансамбль костелу і монастиря домініканців у стилі бароко (1653 р.), Парафіяльний костел св. Лаврентія «Фара» (1606 р.), Жовківський замок (1594-1606 рр.), ренесансна синагога (1692-1700.рр.), дерев'яна Святотроїцька церква (1702 р.).

ЗОЛОЧІВ

Місто розташоване на лівому березі річки Золочівки, притоки Західного Бугу. Перша письмова згадка про с. Золочів відноситься до 1427 р. Зручне розташування його — на перехресті торгових шляхів, сприяло тому, що село швидко стало містом — важливим торговельним центром.

ром Західного Поділля. У 1523 р. Золочів отримав Магдебурзьке право. У XVI-XVII ст. місто було значним економічним центром. XVIII ст. характерне для міста розвитком промисловості.

В архітектурне обличчя нинішнього Золочева органічно вписуються пам'ятки старовини. Це замковий комплекс, Золочівський двір (поч. XV ст.), церкви: Воскресенська (1624-1627) та Миколаївська (кінець 16 ст., перебудова 1765 р.), костел (1730 р.) З Золочівської церкви походить унікальна пам'ятка українського гаптування кінця XIII — початку XIV ст. — Золочівська фелонь, тепер експонат Львівського музею українського мистецтва. Найстарішою іконою в церквах Золочева є копія чудотворної ікони Голубицької матері 1724 р., роботи золочівського маляра Федора Бурковського.

СЛАВСЬКЕ

Смт. Славське є, напевно, одним із найкращих гірськолижних центрів в Україні. Розташоване в 120 км від обласного центру на висоті 750 метрів над рівнем моря у живописній долині рік Опір і Славської. Поруч знаходиться історичне село Тухля, описане І. Франком у книзі «Захар Беркут». До Славського веде 20-кілометрова автомобільна дорога, в'ється у долині Опора, з'єднуючи Славське з міжнародною автотрасою Київ-Львів-Ужгород.

Назва «Славське» пов'язана з київським князем Святославом Володимировичем. Могила Святослава знаходиться поруч зі Славським, над річкою Опір. Ця річка отримала назву після героїчного опору дружинників Захара Беркута татаро-монгольській орді Батия в 1241 р. Могила Захара Беркута знаходиться на вершині гори в с. Тухля близько Славського.

Природне розташування хребтів Бескидів та Горганів навколо Славського створило унікальний місцевий мікроклімат, який забезпечує постійну безвітряну погоду з великою кількістю снігових опадів зимою та стабільним утриманням снігу майже до квітня.

ТРУСКАВЕЦЬ

Трускавець — саомбутній і найпри-важливіший бальнеологічний курорт Украї-ни у мальовничій долині з півночі від пе-редгір'я Східних Карпат, на висоті 350 м над рівнем моря. Це місто природної краси: серед чарівних пейзажів, пологих лісистих схилів та стрімких річок. Курорт розташований на віддалі 100 км на південь від Львова, на рідній землі великого І.Франка. Залізниця зв'язує його з найбільшими містами України, СНД та з країнами Прибалтики. Трускавець — це затишна й екологічно чиста зона. Щедрий розмаїттям земних і підземних багатств, курорт є однією з найдавніших оздоровниць Європи. На його території зосереджені великі запаси підземних мінеральних вод з 14-ма природними джерелами та поклади «гірського воску» — озокериту.